

## Viktig informasjon om godkjenning av utvekslingsår i utlandet

Hovedreglene for godkjenning av hele opplæringsår i utlandet er nedfelt i § 1-16 i forskrift til opplæringsloven og Rundskriv Udir-6-2012 Godkjenning av tidligere bestått videregående opplæring i Norge og utlandet (09.07.2012).

Vi gjør spesielt oppmerksom på at det er innført forskrift om godkjenning for utdanningsstøtte av utvekslingsorganisasjoner. Den nye forskriften trådte i kraft 8. juli 2013. Forskriften presiserer at utvekslingsorganisasjonene "skal ha rutiner for å bistå elevene ved behov med å innhente nødvendig dokumentasjon om utdanningssystemet i det aktuelle landet og/eller innholdet i opplæringen eleven planlegger å ta, i forbindelse med elevens søknad om forhåndstilsagn om godkjenning..." [av opplæringsåret i utlandet].

Hvis du har tenkt å dra på utveksling med en utvekslingsorganisasjon, er det viktig at du ber organisasjonen om slik bistand, slik at skolen kan få nødvendig dokumentasjon på hvilke fag du vil kunne få opplæring i (med nivå og omfang). Dette er viktig før vi gir vårt forhåndstilsagn om godkjenning. Det kan nok være variasjoner når det gjelder hva slags bistand du vil få tilbud om, og dette bør være en viktig del av grunnlaget når du vurderer hvilken organisasjon du vil reise med.

### Forskrift til opplæringsloven § 1-16 andre ledd

"Godkjenning av opplæring i utlandet tilsvarende Vg1 og/eller Vg2 i Norge

Ein elev som har gjennomført og bestått eit opplæringsår i utlandet på nivå med norsk Vg1 og/eller Vg2, kan søkje fylkeskommunen om å få denne opplæringa godkjend som ein del av norsk vidaregåande opplæring. Denne ordninga gjeld for alle utdanningsprogramma. Fylkeskommunen skal vurdere søknaden og gje godkjenning når innhaldet i opplæringsåret i utlandet er likeverdig med eller meir omfattande enn opplæringa etter læreplanverket. Opplæringsåret i utlandet må ha hovudvekta på den fagkrinsen ein finn i det tilsvarende norske opplæringsåret, men det er ikkje krav om at den utanlandske opplæringa inneheld alle dei einskilde faga i det aktuelle utdanningsprogrammet. Søkjaren må leggje fram nødvendig dokumentasjon på den utanlandske opplæringa. Fylkeskommunen kan gje tilsegn om godkjenning på vilkår før eleven dreg til utlandet."

### Regler for godkjenning av et helt opplæringsår fra utlandet på Vg2-nivå

- Du må ha bestått alle fagene i den utenlandske opplæringen, eventuelt at opplæringen er gjennomført slik at du er kvalifisert til å tas inn eller flyttes opp til neste trinn i det aktuelle landets skolesystem. Det er ditt ansvar å vise formell dokumentasjon på at du oppfyller dette vilkåret.
- Opplæringsåret i utlandet må anses som likeverdig med eller mer omfattende enn Vg2 i Norge.
- For at du skal få godkjent et opplæringsår i utlandet, må opplæringen utgjøre et helt opplæringsår, og det må være snakk om fulltidsoplæring. Utdanningsdirektoratet sier at det også er mulig å godkjenne to avvikende skolehalvår på den sørlige halvkule (f.eks. i Australia), forutsatt at opplæringen kan anses som likeverdig med eller mer omfattende enn Vg2 i Norge.
- **Opplæringen i utlandet må inneholde fag som er likeverdige med eller mer omfattende enn de fellesfagene som er avgangsfag på Vg2.** Utdanningsdirektoratet har i brev 18.06.2013 presisert at dette gjelder **alle avgangsfagene**, ikke bare de som inngår i basiskravene til generell studiekompetanse. Dette er en viktig endring i forhold til tidligere regler. **Hvis du ikke kan dokumentere slik kompetanse, må du ta faget/fagene som privatist på høsten etter utvekslingsåret.**
- Opplæringen i utlandet må inneholde fag som gjør at du har et **forsvarlig grunnlag for å fortsette med programfagene på Vg3.** Hvis du ikke kan dokumentere tilfredsstillende grunnlag for å kunne

fortsette med nødvendige programfag på Vg3, må du ta de manglende programfagene på Vg2 som privatist høsten etter utvekslingsåret.

- Godkjenning av et opplæringsår fra utlandet på Vg2-nivå innebærer at du kan fortsette på Vg3 i Norge når du kommer tilbake. Et år i utlandet kan aldri gi større uttelling enn et år i norsk videregående opplæring.
- Det gis ikke godkjenning for opplæring i utlandet tilsvarende Vg3 i Norge. Dersom Vg3 gjennomføres i utlandet, vil det være landet hvor opplæringen gjennomføres som har ansvaret for å skrive ut dokumentasjonen.

### Konkretisering av fagkrav - studiespesialisering

**Fellesfag:** Du må dokumentere likeverdig eller mer omfattende opplæring i følgende fellesfag som avsluttes på Vg2:

**Matematikk:** Minimum tilsvarende 2P hvis du ikke skal ha matematikk som programfag på Vg3, minimum tilsvarende S1 eller R1 hvis du ønsker å ha programfaget S2 eller R2 på Vg3

**Fremmedspråk:**

- For elever som hadde fremmedspråk på ungdomstrinnet: Du må kunne dokumentere minimum opplæring tilsvarende andreåret av det nivået du følger i det fremmedspråket du har på Vg1. I motsatt fall må du ta fremmedspråket som privatist høsten etter utvekslingsåret.
- For elever som ikke hadde fremmedspråk på ungdomstrinnet: Du må sørge for å skaffe deg tilstrekkelig kompetanse i spansk til å følge spansk nivå II på Vg3.

**Norsk og historie:** Disse felles fagene er ikke avgangsfag på Vg2, men muntlig og skriftlig eksamen på Vg3 bygger også på kompetansemåelene fra Vg2. Du har selv ansvaret for å skaffe deg den faglige kompetansen som skal til for å følge fagene på Vg3 og være forberedt til eksamen etter Vg3.

### Programfag

Du må dokumentere at du har et tilfredsstillende grunnlag for å velge de nødvendige programfagene på Vg3. I praksis betyr dette at du må sørge for at nivå og timetall i fag du får i utvekslingsåret minst tilsvarende nivå og timetall i tilsvarende programfag på Vg2 i Norge, slik at du har grunnlag for å gå videre med disse programfagene på Vg3. Eksempel: Hvis du har planlagt å ta faget Kjemi 2 på Vg3, må du på skolen i utlandet få opplæring i kjemi som minst tilsvarende Kjemi 1.

Hvis du ikke kan dokumentere at du har tilfredsstillende grunnlag i nødvendige programfag, må du som nevnt ta de manglende programfagene på Vg2 som privatist høsten etter utvekslingsåret.

### Lånekassens regler, forskriftens del 4, § 35-5 Kortere studieopphold i utlandet på videregående opplærings nivå

pkt. 8: Det kan gis støtte "til elever som tar et år med videregående opplæring i land utenfor Norden gjennom utvekslingsprogram. Det er en forutsetning at utvekslingen skjer i regi av utvekslingsorganisasjoner som er godkjent av departementet. Det er videre en forutsetning at søkeren dokumenterer at utdanningen inngår som en del av en utdanning i videregående skole som søkeren er i gang med i Norge, og at oppholdet i utlandet ikke vil føre til at søkeren blir forsinket i denne utdanningen. Det gis ikke støtte til kurs på videregående trinn 1."

### Kommentarer til Lånekassens regler:

- Godkjente utvekslingsorganisasjoner er [AFS](#), [ASPECT](#), [EF](#), [EXPLORIUS](#), [INTO EDUCATION](#), [ROTARY FORUM](#), [SPEAK](#), [STS](#), [YFU](#).

- Legg spesielt merke til at Lånekassen bare gir støtte til utveksling på Vg2.

### Hva du må gjøre

- På høsten i Vg1 må du ta kontakt med den utvekslingsorganisasjonen du ønsker å bli utvekslet gjennom. Der vil du få nærmere informasjon om valgmuligheter, kostnader, vertsfamilier osv.
- Når du har inngått avtale om utveksling, er det viktig at du informerer skolen om planene dine og søker permisjon for neste skoleår. Dette gjøres normalt etter jul.
- Hvis du ønsker å søke Lånekassen om stipend, må du vedlegge en bekreftelse fra utvekslingsorganisasjonen på at du er godkjent som utvekslingselev. Du må også vedlegge en bekreftelse fra skolen på at utdanningen vil kunne godkjennes i henhold til de avtalte retningslinjene.

### Søknad om plass på Vg3

- Alle elever må søke på nytt til Vg3. Ordinær søknadsfrist er 1. mars, og søknadsskjemaet fylles ut og sendes inn på [www.vigo.no](http://www.vigo.no) på internett. Bruker-ID og passord til VIGO blir sendt til din hjemmeadresse i Norge. Sørg for at den blir videresendt til deg. Rådgiver gir veiledning via e-post.
- VIKTIG: Du må sende inn kopi av vitnemål/årsbevis/karakterutskrift fra året i utlandet til inntakskontoret. Fristen for dette ligger normalt rundt 20. juni. Karakterene fra utvekslingsåret blir da konvertert til en poengsum som du konkurrerer på grunnlag av. Hvis du ikke sender inn bekræftelsen på gjennomført utvekslingsår, kan du miste skoleplassen din på Vg3!
- Utvekslingselever både på studiespesialisering og på musikk, dans og drama har samme fortrinnsrett til plass på egen skole som de elevene som gjennomfører Vg2 på skolen. Du kan altså ikke skyves ut av søkere fra andre skoler. Forutsetningen er selvfølgelig at reglene for godkjenning av utvekslingsåret er fulgt.

### Noen regler som gjelder føring av vitnemålet

- Utvekslingsår = fritak for timer på vitnemålet. Karakterene fra utvekslingsåret kommer altså ikke på ditt norske vitnemål.
- På vitnemålet ditt får du ført fritak for timetall tilsvarende ett fullt skoleår, dvs. 30 uketimer på studiespesialisering og 35 uketimer på musikk, dans og drama. Fritaket føres enkeltvis for hvert fag du skulle ha hatt i Norge på Vg2: Det føres "Fritatt" i karakterfeltet og merknaden "Bestått fag utland" i merknadsfeltet.
- Gjennomsnittskarakter: Gjennomsnittskarakteren for elever som har fått fritak for fag som følge av tilsvarende opplæring fra utlandet, regnes ut på grunnlag av de fagene som er gjennomført på Vg1 og Vg3 i Norge + ev. privatisteksamener i fag fra Vg2. Karakterene fra utvekslingsåret regnes ikke inn i gjennomsnittskarakteren.
- Dokumentasjon: Et vitnemål fra videregående skole som viser til fritak for fag pga utveksling, er bare gyldig hvis du legger ved offisiell dokumentasjon for gjennomført opplæring og bestått skoleår i utlandet.

**Tenk deg godt om!**

Av erfaring ser vi at en del elever sliter med mestring i fag på vg3-nivå når de kommer hjem etter et år i utlandet. Du bør derfor kontakte karriererådgiver Cathrine Huglen i god tid og drøfte planene dine. Vi anbefaler at du tenker deg svært godt om før du velger å være utvekslingselev i utlandet.